

intelligē est et appetibile et amabile oibus: q̄
 sūt qdā effect⁹ dei. unde et fm q̄ deus app
 hēditur ut actor: hōz effectūz nō pōt odio
 hri. sūt autē qdā effectus dei q̄ repugnāt i or
 dinate volūtati. sicut inflictiō et cōhibitiō
 pctōz p legē diuinā q̄ repugnat volūtati de
 prauate p pctm̄. et q̄tū ad cōsideratiōem taliū
 effectūū ab aliqb⁹ de⁹ odio hri pōt inq̄stuz
 f. apprehēdit pctōz p̄hibitor et penaruz in
 flictoz. ¶ Ad p̄mū q̄ dicēdū q̄ rō illa proce
 dit q̄tū ad illos q̄ vidēt dei essentiā q̄ ē ipa
 essentiā bonitatis. ¶ Ad scōz dicēdū q̄ rō
 illa pcedit q̄tū ad hoc q̄ apprehēdit deus
 ut cā illoz effectūū qui nāliter ab oib⁹ amā
 tur inē quos sūt opa veritatis p̄bētis suam
 cognitiōem hōibus. ¶ Ad tertiū dicēdū q̄
 deus cōuertit oia ad seipsū inq̄stū est effēdi
 p̄ncipiū. quia oia inq̄stū sūt tendūt in dei
 similitudinē q̄ ē ipsum esse.

Ad secūdū sic proce
 ditur. Videt q̄ odiū dei nō sit maximū pec
 caroz. Grauiissimū. n. peccatū ē pctm̄ i sp̄i
 sc̄m qdē irremissibile: ut d̄r Math. 12. sed
 odiū dei nō cōputat̄ inē sp̄es pcti i sp̄i sc̄m
 ut ex supradc̄is p̄z. q̄ odiū dei n̄ ē grauiissimū
 pctōz. ¶ P̄. Pctm̄ cōsistit i elōgarōe a deo
 sed magis uidet̄ eē elōgat⁹ a deo infidelis q̄
 nec dei cognitiōem h̄z: q̄ fidelis qui saltem
 q̄uis deū cognoscit: ipsū tñ odio h̄z. q̄ vide
 tur q̄ grauius sit pctm̄ infidelitatis q̄ pctm̄
 ody in deū. ¶ De⁹ habet odio solū rōne
 suoz effectūū q̄ repugnāt volūtati inē quos
 p̄cipiū ē pena. s̄z odire penā nō ē maximū
 pctōz. q̄ odiū dei nō est maximū pctōrum.
 ¶ S̄z ē q̄ optimo opponit̄ pessimū: vt p̄z
 p̄phm̄ i 8. ethicoz. s̄z odiū dei opponit̄ dile
 ctōi dei i q̄ cōsistit optimū hōis. q̄ odiū dei ē
 pessimū pctm̄ hōis. ¶ R⁹ dō q̄ defect⁹ pec
 cati cōsistit in auersione a deo: ut dictū ē: hu
 iusmōi autē auersio rōnez culpe n̄ bēret nisi
 volūtaria ess̄z. n̄ rō culpe cōsistit i volunta
 ria auersione a deo. bec autē uolūtaria auer
 sio a deo p se qdē ipoztat̄ i odio dei. in alijs
 autē pctis q̄n p̄cipiatie et f̄z aliud. sic. n. uo
 lūtas p se inheret ei qdē amat. ita et fm se re
 fugit id qdē odit. unde q̄n alijs odit deū vo
 lūtas ei⁹ fm se ab eo auertit. s̄z i alijs pctis
 puta cū alijs fornicat̄ nō auertit a deo fm
 se: s̄z f̄z aliud. inq̄stū. f. appetit iordinatā de
 lectatiōem q̄ h̄z anēxā auersionē a deo. s̄z at

id qdē p̄se: ē pot⁹ eo qdē f̄z aliud. n̄ odiū
 dei inter alia pctā ē graui⁹. ¶ Ad p̄mū q̄ di
 cēdū q̄ sicut Greg⁹ dic̄. 25. moral. aliud est
 bona nō facere. aliud ē bonoz odisse datoze
 sic aliud ē ex p̄cipitatōe. aliud ex deliberatōe
 one peccare. Ex q̄ daf̄ intelligi q̄ odire deū
 oīuz bonoz datoze fit ex deliberatōe pecca
 re. qdē pctm̄ i sp̄i sc̄m. n̄ manifestū est q̄
 odiū dei maxie ē pctm̄ i sp̄i sc̄m f̄z q̄ pec
 catū i sp̄i sc̄m nōiat aliqb⁹ genus sp̄ale pec
 cati iō tñ nō cōputat̄ inē sp̄es peccati i sp̄i
 sc̄m: q̄ generalit̄ iuenit̄ in oī sp̄e pcti in sp̄i
 sc̄m. ¶ Ad scōz dicēdū q̄ ipsa infidelitas n̄
 h̄z rōnez culpe: nisi inq̄stuz est volūtaria. et
 iō tanto ē grauior quāto est magis volunta
 ria. q̄ aut̄ sit voluntaria prouenit ex hoc q̄
 alijs odio h̄z veritatē q̄ pponit̄. n̄ p̄z q̄ rō
 pcti i infidelitate fit ex odio dei. circa cui⁹ ve
 ritatē ē fides. et iō sicut cā ē potior effectur:
 ita odium dei est maius pctm̄ q̄ infidelitas
 ¶ Ad tertiū dicēdū q̄ non quicūq̄ odit pe
 nas odit deū penaz actorē. nā multi odiunt
 penas q̄ tñ eas patiēt̄ ferūt ex reuerentia di
 uine iusticie. n̄ Aug⁹ dic̄. 1. cōf̄es. q̄ ma
 la penalia de⁹ tolerare iubet nō amari. s̄z p
 rūpere i odium dei p̄mittētis. hoc ē h̄re odio
 ipsam dei iusticiā qdē grauiissimū pecca tū
 n̄ Greg⁹ dic̄. 25. moral. Sic nōnūq̄ q̄m̄ ē
 pctm̄ diligere q̄ p̄petrare. ita negus ē odif̄
 se iusticiā q̄ nō fecisse.

Ad tertium sic proce
 dit. Videt q̄ n̄ oē odiū pximi sit peccatū
 Nullū. n. peccatū iuenit̄ i p̄ceptis uel cōsilijs
 legi diuine: fm illud puer. 8. Iusti sūt oēs
 f̄mōnes mei: nō ē i eis prauū qd nec p̄uersū
 s̄z Luc. 14. d̄r. Si qs uenit ad me et n̄ odit
 p̄rem et m̄res nō pōt eē me⁹ discipul⁹. q̄ nō
 oē odiū pximi ē pctm̄. ¶ P̄. Nihil pōt esse
 pctm̄ fm q̄ deū imitamur. s̄z imitādo deus
 quosdā odio habem⁹: d̄r. n. Ro. p. Detrac
 tores deo odibiles. q̄ possum⁹ aliquos odio
 h̄re absq̄ pctō. ¶ P̄. Nihil nālū ē pctm̄: qz
 pctm̄ ē recessus ab eo qdē ē fm nām: ut Da
 mas. dic̄ i 2. li. s̄z nālē ē vniciūq̄ rei q̄ odi
 at illd qdē ē sibi cōtrā et qdē nitat̄ ad ei⁹ coru
 ptiōnē. q̄ videt̄ nō esse pctm̄ q̄ aliq̄ habeat
 odio iūnicū suū. ¶ S̄z ē qdē d̄r. i. Job. 2.
 qui odit frat̄e suū i tenebr̄. s̄z tenebre sp̄i
 rituales sūt pctā. q̄ odiū pximi nō pōt esse si
 ne pctō. R⁹ dicēdū q̄ odiū amori oppōit̄

pro
 unde
 ad p̄mū sic proce
 ad p̄mū sic proce

vt s̄ dictū ē. vñ tñ hz odiū de rōne mali quā
tū amor hz de rōne boni. amor aut̄ debetur
p̄ximo fm̄ id qd̄ a deo hz. i. fm̄ naturam et
gr̄am: nō aut̄ debet ei amor fm̄ id qd̄ hz a se
ip̄o ⁊ diabolo. s̄. fm̄ peccatū ⁊ iusticie d̄fectū
⁊ iō s̄ h̄re odio i fratre pctm̄. ⁊ oē illud qd̄
p̄tinet ad d̄fectū diuine iusticie. s̄ ip̄am na
turā ⁊ gr̄am fr̄is nō pōt aliq̄ h̄re odio sine
pctō. h̄ aut̄ ip̄z qd̄ i fr̄e odim̄ culpā ⁊ d̄fec
tū boni: p̄tinet ad fratris amorē. eiusdē enim
rōnis ē q̄ velim̄ bonū alicui⁹: ⁊ q̄ odimus
malū ip̄ius. vnde simpliciter accipiendū odiū
fr̄is sp̄c̄ cū pctō. ¶ Ad p̄mū q̄ dicendū q̄
parētes q̄tū ad nām ⁊ affinitatē q̄ nobis cō
iūgūf sūt a nobis fm̄ p̄ceptū dei honorādi
vt p̄z. Exo. 20. odiēdi sūt aut̄ q̄tū ad b̄ q̄ im
pedimentū p̄stāt nob̄. accedēdi ad perfectio
nem diuine iusticie. ¶ Ad secundū dicēdū q̄
deus i detractoribus odio hz culpā non na
turā. ⁊ sic sine culpa possumus odio detrac
tores h̄re. Ad tertū dicēdū q̄ hoies fm̄ bo
na q̄ h̄nt a deo nō sūt nob̄ h̄y. vñ q̄tū ad b̄
sūt amādi. h̄i aut̄ nobis fm̄ q̄ cōtra nos
iimicitias exercēt: qd̄ ad eoz culpam p̄tinet
⁊ quātū ad hoc sūt odio habēdi. h̄ enī in eis
debemus h̄re odio q̄ nob̄ sunt inimici.

Ad quartū sic proce

dit̄. ¶ Uidef q̄ odiū p̄ximi sit grauissimum
pctōz eoz q̄ i p̄ximū cōmittūt. D̄r enim. i.
Joh̄. 3. Dis q̄ odit fr̄em suū homicida ē. sed
homicidiū ē grauissimū pctōz inter ea q̄ cō
mittūt i p̄ximū. ḡ ⁊ odiū. ¶ P̄. Pessimū
opponit optimo. s̄ optimū eoz q̄ p̄xio ex
hibem⁹ ē amor: oīa. n. alia ad dilectionē re
ferūt. ḡ ⁊ pessimū ē odiū. ¶ S̄. 3. Malū d̄r
qd̄ nocet fm̄ Auḡ. i enchiridion. s̄ plus ali
q̄ nocet p̄xio p̄ alia pctā q̄ p̄ odiū. puta per
furtū ⁊ homicidiū ⁊ adulteriū. ḡ odiū nō ē
grauissimū peccatū. ¶ P̄. Criso⁹ exponēs il
lud Mat̄h. Qui soluit vnū de mādatis istis
mimis dicit. Mādatis moysi: nō occides: n̄
adulēabis. i. remuneratiōe modica sūt i pctō
aut̄ magna. mādatis aut̄ xpi. i. nō irascaris. n̄
occupisces. i. remuneratiōe magna sūt: i pctō
aut̄ mīma. odiū aut̄ p̄tinet ad iteriorē motū
sicut ⁊ ira ⁊ cōcupiscētia. ḡ odiū p̄ximi ē
min⁹ pctm̄ q̄ homicidiū. ¶ B̄. dicendū q̄
pctm̄ qd̄ cōmittit i p̄ximū hz rōnē mali ex
duob⁹. vno qd̄ mō ex deordinatiōe ei⁹ q̄ pec
cat. alio mō ex nocumēto qd̄ infert ei⁹ quē

peccat. p̄ ḡ mō odiū ē mai⁹ pctm̄ q̄ extioze
actus q̄ sūt i p̄ximi nocumētū: ga. s̄. p̄ odiū
deordinat̄ volūtas hōis q̄ ē potissimū i hoie
⁊ ex q̄ ē radix pcti. vñ etiā si extiozes actus
iordinati essēt absq̄ iordinatiōe volūtas
nō eēt pctā: puta cū aliq̄ ignorat̄ vel celo
iusticie hoīem occidit. ⁊ si qd̄ culpe ē i extio
ribus pctis q̄ p̄ximū cōmittūt totū ē ex in
teriori odio: s̄ quātū ad nocumētū qd̄ p̄xi
mo infert: peiora sūt extioza pctā q̄ interioris
odiū. Et p̄ h̄ p̄z r̄fio ad obiecta.

Ad quintum sic pro

cedit̄. ¶ Uidef q̄ odiū sit vitium capitale. Odiū
n. directe opponit caritati. s̄ caritas ē p̄ncipa
lissima vtutū ⁊ m̄ aliarū. ḡ odiū ē maximū
vitium capitale ⁊ p̄cipium oīum alioz. ¶ P̄.
Pctā oriūt i nobis fm̄ inclinationē passionū
fm̄ illud ad Ro. 7. Passiones pctōz opabāt
i mēbris n̄ris vt fructificaret̄ mori. s̄ i passi
onib⁹ aie ex amore ⁊ odio vidēt oēs alie se
ḡ: vt ex s̄ dictis p̄z. ḡ odiū debet poni inf̄ vi
tia capitalia. ¶ P̄. Vitium ē malū morale. s̄
odiū p̄cipalib⁹ respicit malū q̄ alia passio
q̄ videt q̄ odiū debet poni vitium capitale.
S̄. 3. ē q̄ Greg⁹. 31. moral. nō enumerat odi
um inf̄ septē vitia capitalia. ¶ B̄. dicendū
q̄ sicut s̄ dictū ē: vitium capitale ē ex q̄ vt fre
quētius alia vitia oriunt̄. vitium aut̄ ē nām
hois iquātū ē aīal rōnale. in his autem que
ō nām sūt paulatī id qd̄ ē nature corripit̄.
vnde oportet q̄ p̄ recedat ab eo qd̄ ē minus
fm̄ naturā. ⁊ ultimo ab eo qd̄ ē maxie scdm̄
naturā: ga id qd̄ ē p̄mu⁹ i cōstructiōe ē vlti
mū i resolutionē. id aut̄ qd̄ ē maxime ⁊ p̄mo
nāle hoī: ē q̄ diligit bonū ⁊ p̄cipue bonū di
uinū ⁊ bonū p̄ximi: ⁊ iō odiū qd̄ dilectioni
huic opponit nō ē p̄mū i dilectiōe vtutis q̄
fit p̄ vitia: sed vltimū. ⁊ iō odiū nō ē vitium
capitale. ¶ Ad p̄mū q̄ dicēdū q̄ sicut d̄r in
7. p̄bilicoz: vtus vnūscuiusq̄ rei consistit i
hoc q̄ sit bñ disposita fm̄ suā nām: ⁊ ideo i
vtutib⁹ oportet esse p̄ximū ⁊ p̄cipale qd̄ est
p̄ximū ⁊ principale in ordine nāli. ⁊ p̄p̄ b̄ ca
ritas ponit̄ principalissima vtutū. ⁊ eadē rō
ne odiū nō pōt eē p̄mū i vitus vt dictū est.
¶ Ad secundū dicēdū q̄ odiū mali qd̄ d̄ia
tur nāli bono ē p̄mū inf̄ passiones aie: sicut ⁊
amor nālis boni. s̄ odiū boni cōnālis non
pōt eē p̄mū: s̄ hz rōnem vltimi: ga tale odiū
attestat̄ correctioni nature iam facte: sicut ⁊

amor extranei boni. Ad tertium dicendum quod duplex est malum. quoddam verum quod scilicet repugnat naturali bono: et huiusmodi mali odium potest habere rationem positivam in passionibus. est autem aliud malum non verum sed apparens quod scilicet est verum bonum et com naturale: sed estimatur ut malum propter corruptionem nature. et huiusmodi mali odium oportet quod sit in ultimo. hoc autem odium est vitiosum: non autem primum.

Ad sextum sic proceditur.

Uideatur quod odium non oritur ex invidia. In invidia enim est tristitia quoddam de alienis bonis. odium autem non oritur ex tristitia: sed potius e converso. tristitiamur enim de presentia malorum que odium. ergo odium non oritur ex invidia. **¶** Odium dilectioni opponitur. sed dilectio primum refertur ad dilectorem dei ut secundum habitum est. ergo et odium primum refertur ad odium dei. sed odium dei non causatur ex invidia: non enim invidemus his que maxime a nobis distat: sed his que prope sunt. ut patet per philosophum in 2o rethorice. ergo odium non causatur ex invidia. **¶** Unius effectus una est causa. sed odium causatur ex ira. dicitur enim Augustinus in regula quod ira crescit in odium. non ergo causatur odium ex invidia. **¶** Sed hoc est quod Gregorius dicit. 3o moralium. quod de invidia oritur odium. **¶** Respondendum dicendum quod sicut dicitur est: odium primum est ultimum in progressu peccati. eo quod opponitur dilectioni que naturaliter primum diligit. quod autem aliquis recedat ab eo quod est naturale contingit ex hoc quod intendit vitare aliquid quod est naturaliter fugiendum. naturaliter autem omne animal fugit tristitiam: sicut et appetit delectationem sicut patet per philosophum in 7o et 8o ethicorum. et ideo sicut ex delectatione causatur amor. ita ex tristitia causatur odium. sicut ergo movemur ad diligendum ea que nos delectant: in quantum ex hoc ipso accipiuntur sub ratione boni: ita movemur ad odiendum ea que nos contristant: in quantum ex hoc ipso accipiuntur sub ratione mali. unde cum invidia sit tristitia de bono primum: sequitur quod bonum primum reddat nobis odiosum. et inde est quod ex invidia oritur odium. **¶** Ad primum ergo dicendum quod quia vis appetitiva sicut et apprehensiva reflectitur super suos actus. sequitur quod in motibus appetitivis virtutis sit quedam circularitas. secundum ergo primum processum appetitivum motus ex amore sequitur desiderium: ex quo consequitur delectatio cum quod consequitur fuerit quod desiderabat. et quia hoc ipsum quod delectari in bono amato habet quandam rationem boni: sequitur quod delectatio causet amorem et secundum eandem rationem sequitur quod tristitia causet odium. **¶** Ad secundum dicendum quod alia ratio est de dilectione et odio. nam dilectionis obiectum est

bonum quod habet deo in creaturas derivatum. et ideo dilectio propter deum est dei et propter posterum est primum. sed odium est mali. quod non habet locum in ipso deo sed in eius effectibus. unde etiam supra dictum est quod deus non habet odium nisi in quantum apprehendit secundum suos effectus. et ideo propter deum est odium primum quod odium dei. unde cum invidia ad primum sit causa odii quod est ad primum: sit propter deum causa odii quod est in deum.

¶ Ad tertium dicendum quod nihil prohibet secundum diversas rationes aliquid oriri ex diversis causis. et secundum hoc odium potest oriri et ex ira et ex invidia. directius tamen oritur ex invidia pro qua ipsum bonum primum redditur contristabile. et propter deum odibile: sed ex ira oritur odium secundum quoddam augmentum. nam propter iram appetitur malum primum secundum quandam mensuram. puta scilicet habet rationem videlicet propter ea autem propter continuitatem ire pervenit ad hoc quod homo malum primum absolute desideret: quod pertinet ad rationem odii. unde patet quod odium ex invidia causatur formaliter secundum rationem obiecti. ex ira autem dispositivum.

Unde considerandum est de vitio opposito gaudio caritatis quod quidem est et de bono divino cui gaudium opponitur accidia. et de bono primum cui gaudium opponitur invidia. unde per considerandum est de accidia. 2o de invidia. Circa primum quatuor. primum utrum accidia sit peccatum. 2o utrum sit speciale vitium. 3o utrum sit mortale peccatum. 4o utrum sit vitium capitale.

Ad primum sic proceditur. Uideatur quod accidia non sit peccatum. Passiones enim non laudamur neque vitupamur: secundum philosophum in 2o ethicorum. sed accidia est quedam passio. est enim species tristitie: ut Damascenus dicit. et secundum habitum est. ergo accidia non est peccatum. **¶** Nullus defectus corporalis qui statim hominis accidit habet rationem peccati. sed accidia est huiusmodi: dicitur enim Cassianus in 1o libro de institutis monasteriorum. Marius accidia circa horam sextam moachum ingetat ut quoddam febris igneus tpe prestituto. ardentissimi mos estus accessionum suar solitis ac statutis horis aie iferes egrotati. ergo accidia non est peccatum. **¶** Illud quod ex radice bona procedit non videtur esse peccatum. sed accidia ex bona radice procedit. dicitur enim Cassianus in eodem libro quod accidia pervenit ex hoc quod aliquis in gemiscit se fructum spirituale non habere et absentia legeque posita magnificat monasteria. quod videtur ad humilitatem pertinere. ergo